

BÚCSÚZÁS

Rőt reggelen, vad, őszes éjen
– Mint pernyés lobú lángvihar –
Egy rémes érzés rám fuvall.

Majd, mint gyerek, kit éjbe, hóba
Tettek ki gonosz emberek:
A lelkem fázva didereg.

S vacogva lázban, égve fagy közt,
Egy tudat ér a szívemig:
Kis időm futva letelik.

Itt hagyok úzve, bukva mindent
– Mikéért szíven se szúrna vád –
És itt a legtűrőbb anyát.

Anyám, te túrtél annyi évet,
Hogy legyen értük pár napom.
Ezeket én meg nem kapom.

Rám már a végzet szele zúdul.
Sziszegve kúszik éjjele.

Éjem mind vele van tele.
Múlásom annyi zajt sem üt majd,
Mintha a szél egyszerre csak
Egy ajtót hangosan becsap –

1921

A TAVASZ SODRÁBAN

Ott, hol is van a fagy, a téli gyász ma?
Tavaszi fénybe bókol az akácfa.

Halk szelek meleg árja fönnlebegve,
Úszik szaporán egy hósínű lepke.

Tavalyi gallyról szakadt lombcsomóval
Ibolyák szaga száll, s egy elhaló dal.

Források – fű közt – forrva fölbugyognak.
A mezőkön mind kizsendül a sok mag.

Méhek surrannak, szedni sárga mézet.
A mohóságtól valamennyi részeg.

Erdők mozdulnak, folyók tovazúgnak,
Nincs sehol egy kis zug, ahova bújjak.

Én Istenem, szólj, ugyan mit csináljak,
Hogy a tavasz e sodrában megálljak?

Hogy a szívembe megint rést ne lelne
Egy új szerelem próbált veszedelme?

1921

ESTE A GYŐZELEM UTÁN

Osvát Kálmánnak

Ha majd egyszer (talán nem is sokára)
A legutolsó bástya is ledől,
S én úgy tudok az elzajlott tusákra
Gondolni, már a falakon belől:

Jó lovam hátán kardomat keresztbe
Fogom, száz sebből vérző vén lovag,
És felnyögök, bő könnyekkel fűrösztve
Pilláimat, de kínom nem lohad.

A szálló estben jajjal így kesergek:
– Jaj, éveim, mily álnokság tiport
Vérbe?... Hát ez volt a cél, ami kellett?

Ily verten üljek diadalmi tort? –
– De szél diderget, s lomha téli felleg
Mögül hidegen néz a téli hold!

1921

AZ ÓCEÁN FELÉ

Már lassultan folyasz partjaid között,
Lelkem, te nemrég rohanó patak!
Szeszélyes felhők lengő, bomlatag
Gomolyait nyugodtan tükrözöd.

Ma már mögötted szirtek, szakadék,
Melyek közt utat sodrod zúgva tört.
Simán suhansz, előtted sík a völgy,
S az ég fölötted mély, mint soha még.

Már nem patak, de hömpölygő folyam,
Mély s széles ár vagy, melyet nem zavar
Fel többé behullt gaz, csonka gally –
Tenger felé csak lejtész komolyan.

Mert nem magad vagy többé már a cél!
Az örök tenger végtelenje hí:
Hullámaival egyberengeni
S felzengeni, ha rajtuk szél zenél.

Pár hét-e még vagy néhány perc talán?
(Olykor hallod, hogy harsog és dalol.)
Csak lassan – úgy sincs messze már, ahol
Egy fordulón túl, vár az óceán – –

1921

TENGER, TE NAGY...

Nagy Emmának

Tenger, te nagy, ki messze zúgva terjedsz!
Most fájva folyton feléd vonz a vágyam:
Sodródni rajtad napfényes dagályban,
Dagadó kedvvel, melyet gond nem ernyeszt.

Ne mindig csak e zártövű hegyek,
Melyek közt rabbá rögződik a lélek!
De habok hátán feszüljek a szélnek,
Majd kék partokról álmok intsenek.

Oh, lelkem, lesz-e perc, mely ezt megadná?
Lendít-e láz még igazán szabaddá?
Vagy e vágyad is cselvetés csupán...

S úgy járhatsz, mint rab fenevad-király, ha
Résnek ront, mellyel durva gúny kínálja,
S véresre romlik óla rácsfalán. – –

1921

ALKONYAT FALUN

A réti tájon át a szender
Mint balzsamkertek szaga fű.
A fák közt fátylat húzva leng el.
Álomba lankad a falu.

Feketén ing egy árva tar gally.
Szívem is csupa könny s magány.
Fent felleghabon biztos karral,
A halál evez csónakán –

1921

BÁBSZÍNHÁZ

Ni lám, a csöpp marionettek,
Mily feszes göggel lépegetnek.
Kis fontoskodást egy se vet meg.

Szigorú kénytől rángatottan,
Ágálnak, elvágódva nyomban.
Lábuk tipegve, zengve koppan.

Magát illemmel illegetve,
Pöttömnyi pár fog egy felette
Heves szerelmi jelenetbe.

Majd ügyük érvén enyhe véget,
Már színre más hölgy, úrfi lépked,
És mindez oly torz, mint az élet!

Most bús darab jó, melyen által
– Bár arcán még víg fintorával –
Hős, hősnő rendre gyászhalált hal.

S mind úgy pörög a sok kis aktor,
Amint zsineggel éppen akkor
Őrajta rándít a direktor.

Szolgálva titkos célú rendet:
Mímelnék küzdést és szerelmet,
Míg – nem akarva – halni mennek!

Így forog egyre kis világuk,
Forgatva ferdét, bölcsét, bárgyut,
Ki egyaránt mind föld alá jut.

Forog, de meddig? Míg a mester
Egyszer talán majd megneheztel,
És mindent sutba vág egy esttel.

Vagy talán – titkát itt ki tudja? –
Magának is kimért az útja,
S egyszer ledől, a színre bukva.

Jaj, szörnyű lesz: egy rém kezétől
Nap, csillag és hold elsötétül,
Szirom lefagy, kedv holtra szédül.

A taps elcsattan, az utolsó – –
Nem pörget bút, kéjt életorsó – –
Úgy leng tova mind, rémes éjben,
Mint egy iszonyú nagy koporsó.

1921

HAVASI TÁJÉKON

I

Míg mind tovább föl, fölfelé haladtam,
Magam számára, sziklák oldalában,
Utat keményen tusakodva vágtam,
Most fönt kevély kúp, alant sziklakatlan.

Még néha-néha szédít e szokatlan,
Merész magasság, botladoz a lábam,
Hogy hamar ismét haladjak szilárdan,
A lenti léttől, rögtől elszakadtan.

Itt nincs virág már, csak egy-egy gyopárszál.
Fent a fenyőknél fentebb sasmadár száll.
Lent zuhanó víz csörtet vad zúgókba,

De csak tovább, föl, ösztökél a próba!
Magam magamért, hadd lám, meddig ér el,
Ha nekivág egy konok, ősi székely?

II

Sziklák kövéből, magas sziklaszálon
– Míg vihar zúgott alattam, felettem –
Kivert magamnak kunyhót építettem.
S most itt lakom. Itt mélyül el magányom.

Körül a tág űr, felhők lomha rendje.
Kopasz kövek közt kanyarog a vadnyom –
Erdők zúgásán edződik a hangom,
S szavam az eget veri néha zengve.

De most még várok, tudva: nemsokára
Egy nap fog jönni, friss, hajnali széllel,
Mely ködöt űz, s a kapukat kitarja.

Addig csak várok. S olykor-olykor éjjel
– Éh-csikasz ellen élesztgetve lángot –
Egy-egy csóvát az éjbe belevágok.

1921

NYÁJAS ŐSZ UDVARHELYEN

Még pillangó csapong a gyér,
Sík mezőkön tova –
De már az erdőn ott a dér
Aranyos, rőt nyoma.

Bizony ez a nyár vége, vagy
Ha tetszik: őszelő,
Mikor már éjjel néha fagy,
S az aszott fű kinő.

De azért semmi gyász sehol –
Maga az a levél,
Mely pillanat múltán lehull,
Még napot élvez, él.

Azért, hogy neki múlni kell,
Nem tükröz bút, iszonyt –
Ha kell: derülten múlik el
Fű, pillangó, falomb.

Nekik oly érthető s igaz
A tél is, mint a nyár.
Érzik mind: akárhogy havaz,
Az élet meg nem áll.

De nyár és tél, nász, gyászmenet
Mind egy is – mindenik
Képében az időtlen-egy
Teremtés működik.

A mindenségből semmi sem
Vesz el, csak színt cserél,
Míg sűrű színcseréiben
Önlényegéhez ér.

A harangszót is, mely ma itt
Szívet átjárva szól,
Ha a szív porrá porlad is:
Tovább zengi a por.

Örök világzenébe ím
E rím is így vegyül –
S világok végtelenjein
Száll, s zeng időtlenül!

1921

SZÜRET ELŐTT

Most minden érik. A mezők s a lelkeim
Zománca csupa mosolygó arany.
Áldottság terhe rajtam és a kerten.
Gyümölcsös évszak, érés szaka van!

Most válik minden melege a nyárnak
Kinccsé: cukor lesz, méz s finom zamat.
A tavasz elmúlt bolondság csupán: vad
Viharai már máshol zajlanak.

A lét körülem csudamélyre szépült – –
Itt-ott föl enyhén száll a lenge füst.
Szemem derűsen ível egybe kék űrt,
S fénylő folyót, mely messze híg ezüst.

Bölcs béke, bőség az egész vidéken...
Előmbe nyíltan tárul hét határ– –
Csak a havas néz messziről sötétén:
Tél sejtelmével borzongatva már.

De jöhet tél is: hidege, homálya
Engem nagyon nem tud ijeszteni:
Feléje telten – szent szüretre várva–
Csillognak lelkeim ért gerezdjei.

1921

TÁNCOS LOVAKKAL

Táncos lovakkal, nagy vidáman,
Hasíts, hasíts a hóba, szánam.
Mi hátul van – ne bánd, ne bánd!
Röptöd, mely fürgén hajt előre,
Völgyből kaptatva dombtetőre,
Engem is újult kedvbe ránt.

Sok apró csengőd riadalma
A tél derűjét fölzsivajgja,
S az, mint a nyúl, fut szerteszét.
Hol eddig ősz és gyász komorlott,
Ma hó cicomáz völgyet, ormot.
Sehol sár, semmi szürkeség.

Bár a hóhullás halk zenéje
Zizegve mindig így kísérne,
Csak hóba merülne szemem.
Nő, nincsen-pénz, s több ősi kétség
Helyett csupán e friss fehérség
Tükrözne békélt lelkemen.

Sík utak haván, könnyű, sík szán,
Csak röpíts tova tisztán,
Míg fehér, fehér minden út.
Így csupa fehér domb, fehér fa
Közt csengőzünk be majd a célba,
Hol minden más cél egybefut.

Hol végül is csak meg kell állni:
Egy öreg udvar eperfái
Havas holdfényben lengenek.
S bekopogván az ősi házba,
A tréfás, agg halál pipázva
Vár, s megölelget engemet.

1921

ÁDÁM KACAG?

*Ajánlva – egy versére feleletül is –
Berde Máriának*

Új lelkű lánya évai nemednek,
Érző s okos: – oh, túlságos a vád tán,
Hogy rogyástokon csak kacagna Ádám –
Hisz Ádám is folyvást küszködve szenved.
Olykor magán ha keserút kacag –
Különben oka nincs kacagni ma.
Bár vérzik, s lelke sokszor lankatag:
Harcát magában kell megvívnia!

Mert mindhiába minden áltatás,
S minden síró vágy is haszontalan:
Egyyel sohasem egy-lélek a más,
S ha van is társa: – csak látszatra van!
Ez örök törvény itt az ég alatt –
Nem tehetsz róla, tennél bár nagyot,
Bár tíz körmöddel bontanál falat,
Vagy lenne mód szárny nélkül szállanod!

Egymás szemébe úgy merül szemünk,
Mint egy magunkat tükröző tükörbe –
Magát imádja társában a törpe
S a derék – másként nem is tehetünk!

Gondold el itt vonalak rendjeit
(Ahány ember) vagy annyi csúcsot, dombot – –
Vonalak egymást nem érinthetik – –
Csúcshoz csúcs nem tud átjuttatni hangot;
S ha nagy: még inkább különül borong ott...
Ezt rótták rád is rejtelmes hatalmak – –
Társtalan társa felhőnek, viharoknak!

1921

SZEMÉLYVONAT, III. OSZTÁLY

Zsúfolt vonaton hajnalodik...
Egy-egy utas megrezzent, felriad.
S bódultan bámul, dörzsölvén szemét,
Mely gyulladt, s fáj a rossz alvás miatt.
Az alvás, hajh, cudar is volt, testvérek!
Jó annak, aki végre már felébredt.

A rossz alvás – az – lássátok: bizony
Ezért volt annyi szenvedés, iszony!
A véres bíború
Őrület, háború,
Amit mindnyájunk itt valóra vélt –
Pedig úgy van, hogy csak e rossz vonat
Okozta nekünk mind e kínokat;
Ez rázott, rázott, míg az éj elért,
– Tizennégy táján, Átokvölgy –
Azóta lidérc nyom kegyetlenül,
De már a hajnal az ormokon lobog,
Míg én minden nyűtt arcot gondolatban,
Nagy testvérséggel megsimogatok:
Ím, nézzétek, künn vidám virradat van,
A föld virul, és nem tud semmiről.

A föld csak éltet, s nem gyűlöl, nem öl!
Nézzétek őt, és ti is szívetek
Mélyéből minden bút kivessetek,
S a most-múltat meg összes lomjait!

Hisz élni vagytok itt.
S ti is úgy vagytok Isten nyája, mint
Amely most békén utánunk tekint,
S már tovább ugrál, vígan eszeget – –
Ti se tudjatok, társak, egyebet,
Csak hogy: szép élni, s szép a föld, az ég,
A nap s a felhők, – minden csudaszép!

Te is, jó néni, harcban elesett
Fiadat folyton minek könnyezed?
Valahol vár még rá találkozás.
Csak higgy! Dunajov nem végállomás.
S te csitri (aki csak rázod rövid
Hajad lecsüngő csengő-fürteit),
Éjjel se hagyd, hogy hulljanak könnyeid,
Mert nem akad már jegyessed soha!
Ha más nem, – itt: e derék katona,
Aki, igaz, csak félkarú, de karját
Pótolná szíve – ha te is akarnád!

S hát neked, árva pénzkufár, csaló,
Sok loholásod mire volt való?
Míg elhitte sok náladnál butább,
Hogy milyen fontos a te valutád,
Megtudtad-e, hogy bármint gyűjts, keress:
Nem érdemes!

Én bizony csak azt mondanám neked:
Fordítsd ki mind, de minden zsebedet,
Hadd vesszen a sok dugdosott arany –
S több éjed, meglásd, nem lesz nyugtalan!

S ti is, ti mind, ti mind,
Hallgassatok ma egyik társatokra:
Bizony mondom: az idő jobbulni int!
A vadság, bűn halálra zaklatott: –
Fogjatok kezét, s a kelő napot
Kezdjétek úgy, mint frissen fürdetett,
Tudatlan kisdedek!
... S ne féljete!

1921

MÚLT-JÖVŐ MEZSGYÉJÉN

Múlt s jövő határán,
Kifosztva, tiportan, árván
– Mint akinek fityingje sem maradt –:
Búsongok itt a süket ég alatt.
Sehol egy jel, sem távol, sem közel,
Hogy szavam nemcsak pusztában vesz el.
Így már-már én is arra gondolok,
Hogy némely bagoly igazat huhog:
Hogy múltam: múlt, a jelenből kiestem,
S a jövőben sincsen mit keresnem.

De ez csak egy perc – aztán újra bátran
Szegem föl már-már lankadt fejemet,
Kiegyenesül a hátam!
S állok, mint aki másként nem tehet!
Mint akinek ez így rendeltetett el –
Hogy megkísértve, hajszoltan, sebekkel
Se lehessen más, csak hű és igaz!

Az vagyok én is – mindhalálíg az –,
Magamhoz hű, szenvedő, igaz ember,
Kit e tudat ma biztosan vezet.

S a holnappal is majd csak megleszek!– –

1921

A JÁTÉKCSINÁLÓ

Ha majd egyszer bús robotom elenged:
A révet egy kis műhelyben lelem meg.

Ott, míg időm lassacskán elszivárog,
Reggeltől estig játékot csinálok.

Csendes vesződés – –s nincsen semmi éke....
De minden percén hímpor lesz a béke!

Kezem buzgón egy lovacskát formál ma.
Tudom, majd örül neki kis gazdája!

Holnap kis lányok szelíd öröme
Szép hajas baba készül, Hófehérke!

Nincs is közönség több, mint az enyém lesz.
Oly hálás szívvel húzó mesteréhez.

Át éjeken fény híján nem törekszem,
Amíg felém tűz annyi hű gyerekszem.

Így élek-ülök elmotozva szépen,
Földreldődve a munka gyönyörében.

Nyájas szeretti múlttá-lelt-magamnak
Rég elszéledtek, és magamra hagytak.

Ám olykor egy-egy csodás baba bája
Emlék lesz régi Tündér Ilonára.

Majd humorom itt-ott másokra kancsít,
S készítek egy-egy bús Paprika Jancsit.

Így élek-ülök, csendben elmotozva,
Munkám kis terhét örömmé fokozva,

S mint életem foly – halk tevés-vevésben –:
A halál is oly halkán jó el értem.

Egy havas fényű, fehér téli éjjel
Szó nélkül, csendben a szobámba lépdél.

Ekkor hirtelen serege babáknak,
Mint zarándokkar tölti meg szobámat.

S ott ágyam körül, sátorán a holdnak,
Lágy cérnahangon altatót dalolnak.

1922

TAVASZI ESŐ ZENÉJE

Oh, hogy szerettem nézni mint gyerek,
Ha tavasszal a zápor megeredt.
A felhők bőségük fölöslegét
Lezúdították, ázott benne rét,
Kert, udvar, és a cseréppel rakott
Ablakra is sok kövér csepp csapott.

Oh, régi kert és régi-régi szív!
Az emlék ismét múltba nézni hív.
Hogy úgy lássam tűnt éveim terét,
Amilyenül a válás hagyta rég.
Ím, látom is: hull a sok égi csepp,
Veréb, tyúk bújni csapzottan siet.

Ím, hull a csepp, s az ázott rög közül
Pár fülevélke már előkerül.
Kering a nedv, s már egy-egy ághegyen
Néhány eleven rügy is ott terem.
Nedvekkkel telten a dús, drága föld
Magára könnyű párafátylat ölt,
Millió csírát duzzadozva rejt,
Hogy holnap velük pompázzék a kert.

És mind e nyüzsgést át az ablakon
Szemlélem vígan és álmatagon.
A föld, amely künn újultan liheg,
Belém is erőt lehel és hitet,
S éledni látván völgyet, dombokat:
Érzem, lelkem is szárnyat bontogat!

1922

KÖLTŐ A PÓDIUMON

Tisztelt közönség! Hölgyek és urak!
Hogy itt vagyok, ne haragudjanak.
E rímeket – bár egy-egy tán döcög –
Fogadják inkább kegyesen önök.
Mert bizony mondom: nem nagy élvezet
Az egész út, mely idáig vezet;
Sőt sokkal inkább: túske, gyötrellem –
A látszat valljon bárhogy ellenem!

Mert azt ne higgyék, édes uraim,
Hogy nincs itt annál könnyebb semmi sem,
Mint járni búsan és rejtelmesen,
Míg csak úgy ingyen lesz rabunk a rím –
S csak párnak kell szép rendbe állnia,
Hogy üdvözöljön, Emma, Mária!

– Jaj, ha tudnák, mily drága e siker:
Ily könnyedén nem intéznének el!

Kötnénk mi bezzeg – épp, mint kegyetek –
Mindennap egy kis finom üzletet.
De hajh, csudásak a sors útjai:
Nekünk kínokat kell fölhajtani!
Nemhogy kapnánk, de reánk róvatott,
Másokért is fizetni kamatot.

Míg önöké az öröm és haszon,
Minket gyötörhet pár csöppért a szomj –
Minden sorunkhoz vér, velőcafát,
Álmatlan éjek tajtéka tapad.
S e szorítóból nincsen szökni mód –

Ezért vegyék hát komolyan a szót,
Mely most egy óhajt csendesen kibök:
Volnék alatt én, s idefent önök!

1922

KALAUZ

Egyszer egy nap ragyog rád –
Szebb minden már-lementnél,
Fényénél látod: eddig
Mily sokat tévelyegtél.

Lankáson lankadoztál,
Meredek merni sarkallt.
Másoknál százszor inkább
Megnyögtél bármi jajt, bajt.

De már orv-csüggedéstől
Dackovácsolta vért véd.
Tudod: hiába törnek
Arra, mi benned érték.

Pár szájas széltolótól
Mi is készthetne félned?
Nem attól dőlsz, vagy állasz,
Hogy szidnak, vagy dicsérnek.

S hurokkal rád-lesőket
Látván: nevedet őket: –
Az puffan legnagyobb,
Ki hurkot rád előbb vet.

S a többit is lerázva,
Mint ebfalkát a kanvad:
Neki a rengetegnek –
A legirtatlanabbnak.

S ha éj lep künn: kódébe
Az ének fényt idézget...
Az örök csillagokkal
Boldogan összenéztek!

1922

MÁR ELMEHETSZ

Már vihet is jachtszerű suhanásod,
Későn jött, kicsi lányom!
Gályámmal zátony, térítő szelek
Gátolhatnak: ne követhesselek,
De álmaimból nem tilthat ki zátony!

Az a sugár, mely rám esett szemedből,
Elég nekem halálíg.
Mostanig épp eleget láttalak,
Hogy lelkemben örökre megmaradj
Fényemnek, mely bűn, borún átvilágít.

Megbűvölt szemem kihunyóban is még
Idézni fog, leánykám: –
Szemhatárom rőt szélén reszketeg
Fehérséged még egyszer átlebeg – –
Így lépek át a lét-nemlét határán.

1922

CHOPIN-VALSE

– Op. posth. (69. No. 2.) H moll –

Volt kedvesem, oly bús ma a szobám – –
A homály benne téged emleget.
Hová, hová is tűntél oly korán?
Emlékszem, rég: szíved melengetett.

Tőlem mi rejt most? – Éjszak, déli táj?
Mondd: igazán szeretted valaha?
Szívemre tél fű, hideg dér szítál – –
Most te nevetsz, vagy csak a szél szava?

Érzem: sírom csak pár araszra van –
Jaj, nem volt sír még soha szomorúbb!
Majd hull virág s szalag rá számtalan.
De nem lesz köztük a te koszorúd – –

1922

NAPON

Vén korhely dülöng a ligetben,
Lombosodó vén fák alatt.
Nyútt arcán játszva kergetőznek
Lombárnyak, napfény-sugarak.

Ki tudja, mily zugokban ölte
A télen át bús életét;
Míg most riadt agyába rémlett,
Hogy talán künn is szép a lét.

S kijött a napra – még hunyorgat,
Míg én e padról figyelem.
Lenn berekzúgató zefír száll –
Patyolatfelhők rendje fenn.

Most nekilődul egy fatörzsnek –
Egy ágba karol, s felkacag.
Fejébe ment a szesz? a széllel
Itt libegő ibolyaszag?

De akár szesz, akár tavaszszag:
Ő itt az utat tudja már.
Bizony mondom: félteni kár őt:
Ha bukik is még: talpra áll!

Tévelygő lépteit vigyázó
Szemmel kísérik angyalok.
Bár maga rögre lép: a lelke
Tündérmezőkön andalog.

Most fényt iszik, felint a napnak,
Fitymálva gondot, bús telet!
Tapsol, mint gyermek – felfedezvén:
Örülni vénen is lehet!

Örülni verten, megviselten –
Az örömhöz nem kell egyéb:
Csak szívünk legyen elfogadni
Az élet száz apró kegyét.

Ő tudja már ezt – koronát hord
E tudás fényéből fején...
A fák közt elmúló alakját
Hosszan tünődve nézem: én!

1922. május

ZONGORASZÓ

Merengő szavú zongorád
Olykor még meg-megoldja lelkem
Pár benn-csomósodott jaját.

Kezed, amíg a hangokat
Zengetve, lágyan elbecézi:
Engem is szíven simogat.

Zenéd rám harmatként pereg –
S én sorsom ellen lázadozva,
Annyiszor megsebeztelek.

Pedig tán nincs is más hibád,
Csak hogy sorsomba kulcsolódtál –
De már nem tűnök több igát! –

Erőm már régtől vesztegel!
Nekem nem álmok holdas éje,
De vészek felgyúlt ege kell!

Hogy téged sújt kénzápóra?! –
Lávát forraló hegy tövében
Minek is lettél ibolya?

1922

MA DÉLUTÁN HAVAZOTT

Ma délután sétáltam, s meg-megálltam
A havazás halk, hűs kábulatában.
S ezt mondogattam: Ejh, beh csuda-jó,
Hogy így pilinkéz most e drága hó!
A Tűzföldtől a derék eszkimóig
E kis mindenség egy nagy zürzavar –
Kell is ám ide varázstakaró, míg
A sok szenny, átok mind alája hal.

Emlékszem, régen, ha a sűrű, lenge
Pihék hulltak, hogy elmostak legott
Gyermekszívemből minden bánatot,
És könnyű szának szálltak tova, csengve –
Ha most is, most is újból úgy lehetne,
Hogy bútól, büntől könnyebbülne mind,
Ki e fehérlő télben szétekint...
Ő is ki nemrég daccal élezett,
Sebezni szánt szavakkal illetett,
Bánná, amit tett, s lenne jó megint! –
S mindenki más is – akár dús, akár
Szegény – látná be: dühösködni kár!

Poincaré is (ő meg bőszen nagyon!)
Merengne ismét úgy el a habon,
Mint gyermekül rég – s megenyhülne végképp:
E földült földnek hagyna végre békét,
S ha mégis fúrná harci vágya: hát
Kezdene vidám hógolyó-csatát!
E mód a másnál kedvesebb – kivált,
Mert seb, lövés így nem okoz halált,
Néhány kék foltra meg ki néz oda?
Sőt azzal, hogy egy-két harcos gyerek
A magas hóban meg-meghempereg:
Csak fokozódik vígság, hahota!
Végül (nem szebb ez?: se győztes, se vesztes)
Közörömmel végződnek a csata.
Ezt mondogattam séta közt magamban,
Míg szívemnek csöpp, furcsa kedve támadt,
S mellettem vígan csengtek el a szának –

1922

ERDÉLYI ARATÁS

Péter-Pál elmúlt, jó pár napja már –
S még aratatlan az egész határ.

Kicsit későn volt bizony a vetés,
S amim termett: a szem is csak kevés.

De ami végre így is bekerül:
Magam izzadtam érte emberül.

Nem segített szerencse, vakeset – –
Maga az Isten is csak keveset!

Sőt olykor éppen ő bocsátgatott
Földemre egy kis jégverést, fagyot.

De jó, hogy gond vert: nem hagyott henyén
Heverni, s így csak megedződtem én.

Így készítek – míg életem szakad –
Termőbb jövődöt, vígabb nyarakat!

1922

ÉJI SZÁLLÁSON
A SEGESVÁRI VÁRTORONY ALATT

Ez éjjel, jaj, a vén torony óráját mi leli,
Hogy álmatlan fejem fölött nem szűnik zengeni?
Átélvé, látva őrhelyén a rémes éveket:
Talán megbomlott benne is a gyarló szerkezet?
S most zavart nyelve szüntelen kerepli unt szavát –
Minden szava vád ellenem, s mind, mind agyamba vág.
Számoltat: feleljek neki: a múltért, mindenért.
Mit üzni itt kelt egy gyerek – ki célt sehol sem ért.
S most éppen itt valljam-e meg, hogy semmi sem vagyok?
Hogy egemen rég nincsenek a régi csillagok?
Akartam, sírtam – jól tudom: ez mentségül kevés –,
De meggyötört, letört a sok, sok látott szenvedés.
A kor súlyos volt, véresen országokon tiport...
Még soha embernemzedék nem ért ily csúnya kort.
Ellene mit tettem én? – Gördült a nagy kerék,
S amíg meghíztak a herék, halt millió derék –
S a zavar kavargó tovább – egy ember mit akar?
Hegyomlást megállítani nem próbálhatja kar.
Lesz, ami lesz – még átesünk pár borzalom során.
A balsors – ha mind elveszünk – majd véget ér talán.
Ám addig is csak enyhet esd az ember szelleme.
Párnámba fúrom fejemet... Aludni kellene!

De most az ablakon a nap pár sugarat beküld.
Már munkásnépet riogat egy hangos gyári kürt.
Nesz, mozgás indul mindenütt. Most egy szekér zörög.
Látom, aranycsík villog a szomszéd tető fölött.
Lassacskán világosodik, fény árad, mint a tej,
Mint amilyet most falukon sok nő sajtárba fej,
S amelyet várnak gyermekek, kemény, zord férfiak,
Hogy azután erdőn-mezőn dolgozhoz fogjanak.
S egyszerre az eszembe jut: van mező, munka, gyár,
S mindenki sűrög és forog, mind szorgoskodva jár,
S lovak, kocsik meg vonatok futnak körös-körül –
Minderre ráeszmélten a szívem is földerül.
Örömmel érzem: bármilyen sötét éj véget ér.
Nincs veszve senki, semmi, ha maga az élet él!
Az pedig él, tengernyi mély, partatlan áradat –
Hozzám ható hullámai mozdítják ágyamat,
Felszökve ablakhoz futok – hűs szélben éledek.
S kiszólok vígan, szívesen: jó reggelt, emberek!

1922

TÉL JÖTTÉVEL

„Porka havak hulladoznak”...
Kedv előre alig mozgat.

Cél s reménység mécse nélkül
Nemsokára rám sötétül

Talán jobb is, ha megállok – –
Odább csupa bokor, árok.

Talán jobb, ha visszatérek – –
De arra se visz a lélek.

Pedig ott – kis alku árán –
Pihenhetnék puha párnán.

De hiába! Vissza nincs út,
Aki ilyen útnak indult.

Így – se künt, se bent – csüggedten
Tévelygek a szürkületben.

Merre menjek, mihez fogjak?
... Porka havak hulladoznak – –

1922

HÁROM VÍG CIMBORA

Erdőben, éjjel, tűz körül
Három cimbora heverészett.
Kacagtak, látszott: szabadok,
S lelkük sikertől szinte részeg.

A tűz éledt, hunyt – s arcuk is
Vele villant fel, tűnt homályba.
S hogy szólt az első: süvegén
Kakastoll táncolt, meg nem állva:

– „Az asszonyom csalt, céda volt,
De cédaságán rajtakaptam.
Halottan is maradtak ott
Abban a cudar pillanatban.”

A másik szólt: „Apám ivott
Egyre, s anyámat egyre verte,
Düh fogott el, s most ott lakik,
Ahol nem kíván szeszt a lelke.”

– „Gazdám is – szólt a harmadik –
Addig vert, amíg egy nagyobbat
Én csaptam rá – mint naplopót
Többé, tudom, meg nem szalasztgat.”

Hárman a vidám cimborák
Így mesélgettek vetekedve – –
Forró fejüket, kedvesen,
Erdei, friss szél hűsítette.

1923

NAPOK, SZÜRKE SZEKEREK

Mintha híg, csúf, őszi sárban
Szürke ponyvás szekerek
Sora húz el s nyekereg:
Napjaim is oly siváran,
Megzökkenve görgenek.

Árnyas öblük mit takargat?
Bút és bút meg újra bút.
Végig-el oly bús az út...
Gyászterhükkel így haladnak.
S közbe tarlók szele zúg.

Szünet nélkül így vonulnak –
Míg utolszor egy szekér
Velem néma kertbe tér,
Ahol többé nem jön új nap,
S minden út, bú véget ér.

1923

ÉLETGÁZLÓ ELŐTT

Most merre ismét? Lovam fújva horkan,
S megtorpan a lenn zajló zavarostól,
Mely felfröcsköl ránk. Ej, talán az ostor
Segíthet még bosszantó gyávaságán,
Hogy itt ne tartson, míg az éj leszáll rám!

Lent, igaz, titkon élémvágva árad
Sötét leve bús múltam erdejének – –
S hogy fenyeget... Ám apadtára várjak?
Vagy tovább is víz mentén mendegéljek?
Míg túl talán öröm vár, élet, ének?! –

Nekiugratva: – veszttem lehet mindez!
De mivel jobb itt vesztteg tépelődnöm?
Hát rajta, Ráróm, dacom, régi gögöm!
Hacsak a sors is egy kicsit velünk lesz:
Fénybe, virágos partra kaptatunk föl! –

1923

TAVASZODÁS

Két szemem csupa kérdés, döbbenet:
Mi lehet ez, teremtőm, mi lehet?
Lombsátra szövül – árnyasmély – a kertnek,
Gyepen könnyelmű csavargók hevernek,
S minden oly friss. Nézem: a széles űr
A föld körül mily fényesen feszül.
Nézem a földet: édes, drága föld,
Rád a szigorú tél hiába tört.
Íme, élet mozdul völgyben, dombokon.
S ím, én is, én is felnyújtózkodom.
S szólok: tavasz, te gyönyörű!
Bennem is zsongó vágyak rajzanak,
Hogy nőjek, mint a fű,
Hogy süssek, mint a nap.
S levessek bút, mint havát hegyorom.
S úgy is van minden, ahogy gondolom.
Ím: alighogy a napnak fordulok,
Rólam is fény csurog.
Az arcom lángol, s érzem, hogy finom
Melegség hat be pórúsaimon.
Eremben a vér: vágyaktól dagadt,
Gátakra törő, rohanó patak.

S én pattanok ki a füvek, fák hegyén – –
S szél is vagyok én,
Ki temetőkben aludta át a telet!
S most útra kelek;
Magammal hordva az újulás szagát:
Előbb csak a korzón csatangolok át!
Nők fűrtjei közt vígan kaparászok.
Majd zúgva tovább!
A fellegekig röpít fel a láz, s ott,
Ahol nem járt soha láb:
Csak átvetődöm – mert mi is az nekem? –
Az égbelátó nagy hegyeken – –

1923

MÁJUSI HAJNALODÁS

Tavaszi szél táncol
Végig a világon...
Bánatomat én is
Bizony sutba vágom.

Elöttem kelő nap,
Mögöttem kis erdő –
Valamennyi ringó
Ága: csupa bimbó,
Friss rügy: napra fejlő!
Pedig a fák közt is
Mennyi korhatag van!
Csonkák, sebesültek...
(Sebeik viharban
Keletkeztek hajdan.)
De azért az erdő
A tavaszt megérzi –
Csak te, árva lelkem,
Te lennél hitetlen –
Csak te félnél élni?

Végy példát a fákról:
Ím, hogy megújulnak.
Újultan találjon
Téged is az új nap!
Téli búd ruháját
Cseréld üde zöldre.
Szükség a remény-szín
E szomorú földre.
Lásd, lentről a város
Éppen ide látszik –
Tornyain, tetőin
A nap ködbe játszik.
Emberek e ködben
Küszködnek rogyásig.
Napestig a jármot
Úgy hordják, szegények,
Hogy már azt se tudják
Vajon mért is élnek?

Minden kis utcájuk
Kínnal van kirakva.
Hát csak hajts ki, lelkem,
Légy egy mérhetetlen
Koronájú nagy fa.
Én pedig a várost
(Amíg tart az álom)
Sietős munkában

Házról házra járom.
Mindenütt egy zöld ág...
Mind-mind úgy elosztom,
Hogy egy ág azoknak,

Kik búsulni szoktak,
Okvetlenül jusson.
Hogy mindnek, ha ébred,
S kinéz a világba,
Bánatát deríteni
Legyen egy-egy drága
Friss májusfa-ága – –

1923

VIHAR

Egy éjszaka viharrá változom –
Megdördülök a tornyos fellegekben,
Hogy haragomtól rögtön térdre retten
Minden megébredt alvó jaj s iszony.

Székely hegyek közt megrekedt vihar,
Mely mostanig csak gyúlt, meddőn borongott:
Egyszerre vadul a földekre rontok,
S kemény leszek, nagy, rettentőn szilaj.

Torlódott erőm sziklákat sodor.
(Mert hatni kell – akárhogy – az erőnek!)
Jajok fel hozzám hasztalan verődnek:
Utamban meg sem hőkölök sehol!

Már mind tovább zord hatalmak ragadnak
Hegyormokon is túl, egy ház fölébe;
Hol a tetőt vad robajjal letépve
– Míg ízzé-porrá hull szét minden ablak –,
Tűzként zuhanok ölednek tüzébe – –

1923

GALAMBOK

Szárnyak suhognak reggeli fényben: –
Galamb, galambok, a házon, udvaron – –
Becsapódnak az ablakon át is,
Mint annyi lenge liliomszirom.

Mintegy szélhordtan: fel s le keringnek,
S fehér lesz minden – –galamb, galamb!
Szobám homálya ragyogva gyúl fel,
S messziről zeng egy kicsi, halk harang – –

Szédít, de mégis: jó e zsvivaj, fény – –
(Sötét-magamban sokszor oly nehéz!)
Homlokomon egy kedves kezet érzek,
S egy kedves szempár a lelkembe néz.

S csitultan áldva, fürdöm e fényben –
Csak hulljatok rám, drága sugarak!
S ti, békeperceim: – fehér galambok,
Rátok soha ölyvek ne csapjanak!

1923

ÚJ DÉVAVÁRA ÉPÜL

(Éjjelenként mondom önmagamnak)

Hát senki? Sem társkéz, sem asszony – –
Így is jó. Hiszen igazuk van!
(Oly becses most a munka – hát még
A vér!) No csak tovább magunkban.

Hogy váram százszor földig omlott,
S lelkem is százszor belerengett – –
Azért ne szánjon senki. Részvét
Nem kell Kőműves Kelemennek.

Így most is újra... Semmi, mondom:
Ilyet ki szokna meg, ha én nem?
Csak hadd vívódjam itt az éjjel,
Keserűen és éjsötéten – –

Halljátok-e: nincs veszve semmi.
(Idő, te is korán kacagsz még!)
Holnapra már hordom a téglát.
S ha kell: vérem lesz a ragaszték.

S már dúdoló, míg a halódó
Hold vére a felhőkre árad,
S a levegőbe rajzolódni
Látok egy magas, büszke várat.

Mert engem semmi meg nem ingat,
A cél felé szent izgalom hajt,
S egy reggel – bár holtan rogyok rá –
Az a vár mégis állni fog majd!

1923

KÍNOK TÜZÉN ÁT

Főnixként, mely bárhányszor ég is el,
Hamvaiból mind fénylőbben kikel:
Magam is össze akárhányszor égjek
Gyehenna-lángján önlelkem tüzének,
Gyötrelmek múltán, lángból, hamuból
Csak tündöklőbben támadok fel ismét.
Ezért verhetnek újabb kínok is még:
Csüggedés többé már le nem tipor –
Sőt úgy köszöntök minden szenvedést,
Mint szent intést, mely többre s többre kész,
Fénylőbb egekbe, föntibb szárnyalásra.

Hajrá, a lelkem (sasok büszke társa!)
Már mind föllebb száll, győztesen kering –
Magasabban, mint havas bérceink – –

1923

LÁTÓ SZEMMEL

Élőmben sík völgy tárul, messze nyúlva,
Míg nyájas színét görnyedthátú sziklák
Sötét sorokkal durván megszakítják –
Kedvünket is egy perc így váltja búra!

S egyszerre látom furcsa, bús magunkat,
Kudarcait sok incifinci gögnek –
S látok: terülni s telni temetőket,
Ahol még nemrég örömök virultak.

S látom: e föld is lázban hogy vonaglik –
S még jel sincs, ami jobbulást ígérjen –
Tán nem is lesz, míg nem veszünk el, addig!

Szemem hiába kémlel menedéket!
S én megfogózva egy szűk martszegélyen,
Mégiscsak zengem: Halleluja, Élet!

1923

ERDÉLYI SZÁNTÓVETŐ ESTÉJE

Esteledik. Már elég is a munka.
Ideje, hogy e fordulón megálljak.
Hátam a folyton-görnyedést megunta.
Lelkem is – mint a fák – lankadtra fáradt.

Lelkem is, mint a föld, álomba lankad...
Jó éjt, mezők s vén Hargitánk is ottan – –
De csak egy éjre – újultán a napnak
Már új barázdák hasadnak nyomomban.

Mert hosszasan itt nincs mód vesztegelned:
E föld fukar, s más földeknél keményebb.
Erdélyi szántó sutba nem heverhet,
Inat feszíteni rogytig kell szegénynek.

Sokat a vég is úgy talál: dologban;
Rögöt tör, izzad, öreg alkonyon túl –
Míg konok szíve utoljára dobban,
S a szerszám görcsös kezéből kifordul – –

1923

SOFŐR

Fekete éjben surranunk sötéten:
Magam meg a rám bízott többiek – –
Arcom kemény, a kezem a keréken –
Ne essék hátul baja senkinek!

Lámpánk egy részt az útból megvilágít – –
De sötét része még mekkora van!
S törnünk kell mégis rögét, pocsolyáit,
Míg húz magához a bizonytalan.

Völgynek le, hegynek föl süvöltve vágunk –
Unszol valami vad igyekezet.
Bár nem tudom, míg a gép egyre száguld,
Hogy meddig még? – Csak ösztönöm vezet.

Kétfelől olykor holdfényes vidékek
Fordulnak el – halk ének hívogat – –
De vasvégzet köt, béklyóival éget –
Unt helyemet elhagyni nem szabad!

Majd azzal játszik néha furcsa kedvem:
Ha féket, kormányt eleresztenék! –
Ám csak egy perc, s rá mindjárt újra minden
Rendben van, s biztos kézben a kerék.

S baj semmi! Megyünk. Míg csak elfogy egyszer
A benzin, s én halálra zaklatott
Lélekkel, nyútt, verejtékverte testtel
Leszállhatok és elzuhanhatok!

1923

ÁGRÓL SZAKADT LEVELET...

Ágról szakadt bús levelet kevély
Haraggal hány-vet a tél szele, szél,
Mely mérgét fújva szab, vág, akit ér.
Engem is vagdos – éle van: acél!
Szökni előle nincs semerre tér:
Körül oly sivár, mint üres tenyér
A környék. Rajta csak pár ösztövér
Bokor mered föl, s havas sziklaél...

Mégsem irigylem azt, aki ledér
Vígság közt nem is sejti, mi a tél?!
Neki titok, mi kedvével fölér!
Míg én tudom, hogy – bár mint szemfödél
Hó főd is mindent – a földben a vér
Csak alszik, de majd újból táncra kél!
Mi is, megannyi millió levél,
Hullhatunk folyvást – lesz, ki fölcserél!
Lomb elpusztulhat – gyilkolhatja dér!...
Az erdő mindig megújhodik, él!

1923

ZENIT

Örömtoromhoz hívogatni társat,
Vágy sarkall egyre, hogy föl-fölkiáltsak:
Nézzétek: mennyi szépség, mily vagyon!
Ez föld, az ég – ott lepke, fák, növényzet...
Forrás – de új mind és a réginél szebb!
Tetszik? Ha szóltok – nektek adhatom.

Mert nekem leng a legkisebbke lomb itt.
Amennyi kincs – élém özönnel omlik.
S mindannyinak tőlem kell várni jelt.
A csillagoknak fel csak egyet intek – –
Aztán a földnek! Egyetlen tekintet
Egyszerre füvet, fát zenélni kelt.

S én velük zengek: kéz és hárfa egyben.
S e játék közben szent s megmérhetetlen
Öröm feszít és boldog győzelem.
Hát ezért kellett annyi fukar évet
Átszegénykednem – oh, rejtelmes élet! –
Hogy most ily pompás ünnepem legyen.

Most minden-egy perc új meg új csodát hoz.
Ujjongva futok bokortól virághoz,
S kagylót kapok fel – nekem mind beszél!
Minden titok, de mindnek kulcsa nálam!
Feltárul mind, csak nyitját eltaláljam:
A hegy, a völgy, a nap, az éj, a szél!

Bennem, kívülem végtelen világok
Terülnek, míg én látó szemmel állok
Életem csúcsán, sugárzó delén.
Mint járt-kelt hajós, ki nagy vizek ormán
Dalolva suhan, kezében a kormány –
Biztos magában. S társa jóremény!

1923

SIKOLY

Zsongó fák sűrűjében
Alig tenyérsnyi folt – –
Papírlap, mit e helyre
Ki tudja: mi szél sodort?!

Tiszta – – nem fogta be vér, szenny,
Melynek ma tengere gyűl –
Sem írás – – így is enyészik:
Célját töltetlenül!...

S megkap: ha írni tudnék
Rá sorokat, melyek
Minket egy szebb-szebb korba
Átörökítsenek.

Ím, itt is mennyi nesz sír –
Velük ég és föld tele van.
Hárfája jajszeleknek
Vagyok magam is – magam.

Kell hát itt lelni pár szót – –
Oly vérzón-hű szavakat,
Melyeket majd, aki meghall:
Lélegzete is elakad.

S a hírt: embernek ember
Mily ádáz farkasa volt,
Lelkében úgy veri vissza,
Mint szívtépő sikolyt.

1923

A MAGAM HALOTTI JELENTÉSÉÜL

Midőn e szavak elhatnak közétek,
Már akkor én rég elhantolva fekszem.
Ha nem is sírban, igazánda testben,
De holtabbban, mint akik már nem élnek.

Némábban, mint kit némító halál vitt
A sírba, többé sziszt se hallatok majd.
S meg nem hallom az ősznek konok, halk
Gyászdobját, sem a tavasz harsonáit.

Volt úgy, hogy tudtam volna harcot állni.
Hevülve hírért, eszmék igazáért.
De nem volt, aki ösztönözni ráért,
S magamat dúlták életem csatái.

Már késő. Dértől hervadt a hegyoldal.
Jobb itt maradnom, semmihez se fogva.
S elnézni mást, meg hogy a nap korongja
Hogy váltakozgat holddal, csillagokkal.

1923

HAZUG, ALATTOMOS ŐSZ

Magam is legvalóig őszen:
Didergek itt a hideg őszben.
Illat csap meg – mivégre fárad?
Én magamat, mondom, legyőztem –
Szomj többé nem szikkasztja számat,
A lelkem csupa őszi bánat,
Levél, mely csak hullásra vár fenn
Az ágon – hát hadd hulljon! Ámen!

De most a haraszton miféle
Zörej zörrent? – Madár-e, szél-e? –
Csönd rémít újra, babonásan...
– Jaj, semmi jó e hallgatásban! –
S ott az a folt kinek a vére?
Mind e sok szín, e rőt, e sárga,
Tán hült örömök tarkasága?

Most ott fönn az erdő sóhajtott?
Halottja lenne? Vajh ki halt ott?
S ha halt: nem tud hallgatni mostan?

Huss, ez meg mi volt újra? – Tán gyík
Vagy lappangó vágy? Eltapossam?
Igen, úgy kell! Itt mit bogázzik?!

Ám így valami lesz-e jobb hát?
Ha elnyomok egy kicsi férget,
Míg ellenem száz ördög ébred?
Ím, most is megfog egy bolond ág,
S hogy elhárítanám a bambát,
Ringat és ring velem a dombhát!

Lent meg... ki hever? (óh: mezítlen!)
Gonosz örvény– –jaj, fussak innen!
S futnék, de késő... mint a máglya
Gyúlt minden most egyszerre lángra.
Remegek: velem itt mi lesz még?
S míg közel-távol rést keresnék:
Lám, körül is, az ormok örvén
Haragos tűz ég: esti rőt fény –
Holnapra szelet jelez ismét– –

1923

NAPLÓLAP

Bolond a november! A napfény nem ernyed,
Sőt szinte szúr – még díszben völgy, orom –
Bent friss virág vár az asztalomon,
S mondják: Provence-ban a tücskök énekelnek.

Szobámba lépve én is füttyörészek:
Jó volna már valamit kezdeni – –
S be is fejezni – valamely egészségesebb
Dolgot, mint eddig – akármit –, de ni:
Künn az akác mily vedletten zörög,
S a nap is bágyad a tetők fölött.
Bizony hiába, már korán sötétül –
Az ősz csak ősz: rövid a délután.
... Valakinek írnom lehetne tán?
Sok levelem válaszra várva rég gyűl – –
Hadd kezdjem hát: – Kelt Udvarhelyt, november...
S míg szemem kérdőn a naptárra réved,
Eszembe jut, hogy tett-vett életemmel
Maholnap egy nagy mérföldkőhöz érek.
S nem tudok írni – szétfolynak a dolgok – –
Egymás után kihúzok pár fiókot.

Limlomok közt a kezem ideges
Sietséggel még valamit keres.
Majd fölkelek – elnézek egy legyet –
Járkállok... Aztán lassan kimegyek.

1923

TÉLI VIRÁGÉNEK

Látod-e, nézd, lent lábadnál a gát
Tajtékká törő, vad zuhatagát?!

Hogy ront alá, felszökken, felesel –
S dühe a jeges mélységben vesz el.

Ha rá figyelnél: lentről egy sötét
Szív küldené fel hozzád énekét.

Egy bús szív, mondom, – nem is érdemes
Hogy rá akár egy percet vesztegess!

Tudhatná ő is, hogy ilyenkor e
Nagy zajlásnak sehogy sem ideje.

De neki elég, hogy most e napok
Alatt jégkérgén egy kis rést kapott.

Most azon át sír, dallal hatna rád –
Meg se halld, mondom, őrző dalát!

Hisz télből tört fel, mikor – tudjuk azt –
Kis lehülés is mindent megfagyaszt.

S talán már holnap (zajlás, dal helyett)
Itt is jéggyöngyök sorait leled.

1923

MEGJEGYZÉSEK EGY FÉRFIFEJRE

Ha e sötét fej elétek kerül:
Ne nézzetek rá érzéketlenül.

Az arc ugyan dúlt – szinte fenyeget
De bánat írt rá ennyi mély jegyet.

A homlok magas boltjai alatt
Gyakran lázadt önkínzó gondolat.

A mélyenülő, üszökbarna szem
Mélyeiben sok hamvadt vágy pihen.

S míg gunyorosra húzódott e száj,
A szív beh sokszor azt sziszegte: fáj!

A dac is, mely e fejet fölszegi,
Csak áltatás – ne higgyetek neki!

Mert én tudom, hogy sokszor mennyibe
Került neki meg nem rendülnie.

Hogy hányszor kívánt már-már hajlani
Hangos jajjal egy ölbe hullani! – –

1924

ERDÉLYI MAGASLATON

Kuncz Aladárnak

Tető ez is! Bár nem fűrődik égbe,
S nem burkolózik ködbe kényesen.
De szilárd pont, a föld egy kis vidéke,
Honnan, amíg lát: tisztán lát a szem.

Jó nekem itt most – harcokkal mögöttem,
E békés fennsík. Bár nagy ára volt:
Szirtok közt lenn hogy vívódtam dühödten –
De már a táj itt nem annyira zord!

Itt napon nyugszom, elnézem a holdat,
Míg napra nap, mint madár, elsuhan –
Tudom, hogy ott lenn az ebek csaholnak,
S lót-fut sok ember, árva s oktalan!

És hallok olykor zengeni igéket – –
– Tán nyersek is, de egyik sem hamis –
Gyakran vetem csak falevéltre őket,
De néha vésem szirtdarabra is!

Majd itt is dőlök el, örökre némán –
S egy vad kilép a rőt cserjék közül.
Közel jó, megáll, s meghökölve néz rám,
Látván: arcomra mennyi kín kövült.

1924

MÁSHOL ÉS ITT

Oh, vannak máshol nálunknál vidámabb
Lelkek is – hogyne –: ezrével lehetnek!
De az élet is rájuk több ügyet vet,
Míg minket zord sors zimankói vágna!

Másoknak könnyebb! Ennek szemhatára
Mosolygóbb, tágabb – annak kincse tenger!
Útjaik sima szintjén járva nem kell
Küszködni szirttel, veszni gond sarába!

Készültségük mindenén játszva győz már!
Míg ha mi raknánk hajlékot magunknak,
Csak két karunk van, s néhány kő, fenyőszál!

Így kell e tájon (nyelve sok jajunkat)
Párnak, hogy mást is biztassunk, ezernyi
Gondban is, olykor vígat énekelni!

1924

KELJ FEL, ÉS JÁRJ!

Nagy kőbe koppant, zúzott fejedet
Veted-e már fel és mikor veted,
Ember, te csüggedt, kínoktól alélt? –
Az ár, mely levert, rajtad átrohant,
Már elhúzódott, s halld, ezernyi hang
Hírli, hogy ismét megmozdult a lét.
Az iszap által meghajtott füvek
Rendre megint zsendülni kezdenek – –
A föld sebei tünedeznek, és
Nyomukra is szövül a feledés...

Csak te ne tudnál feledni, szegény
Ember... legárvább a föld kerekén?
Ej! búdat vedd a szélbe könnyedén!
S nézd a pacsirtát – fölfelé nyilall!
A nap, a nap is ott fenn, hogy ragyog –
Onnan melenget sugaraival,
S rád fentről szórnak fényt a csillagok – –
Mozdulj te is hát, és emelj fejet!

Csillagok közt van neked is helyed,
Lendülj felénk, hisz azért vagy ember!
S tudd meg, hogy még sok öröm, szenvedés vár –
Az élet szólít – hallod? –: kelj fel, kelj fel,
És járj!

1924

ÁPRILIS

Már semmi kétség: közeleg,
Sőt itt is van a kikelet.
Ím, bomlanak a fák s a lányok – –
S mindenki a korzón kóvályog.

Lám: a szép N.-né is, a drága,
Hány urat vonzott udvarába!
Körülhízelgik, móríkálják,
Mintául nézve kis kutyáját.
Sőt nem egy (jutalmát remélve)
Maga is lenne kutya érte.
Többek közt: T. (hogymást ne mondjak!)
Most nő a zaj. Kocsik robognak –
Küllőiken ugrál a fény.
Hogy szinte vakít – –egy serény
Motor is elzúg – –majd legott más
Ok miatt fejlődik tolongás.
Néhány kis mozgó csomagot
Fog nagy érdeklődés körül,
Pár babát, kit anyjuk hozott
Ki, s most a fényben jár, s örül.

Maga a fény is vígan száll a
Piros, mosolygó Böhm Babára,
S egy mosoly a felhőtlen úr...

Itt én is ugyan mit tehetnék?
Lerázva lelkem téli kedvét:
Jön, hogy az úrbe föllegegjek,
S ott – csodájára e tömegnek –
Lengjek, mint napban lángoló
Színes gömb, lenge léggolyó – –

1924

FIATAL FA A HEGYEN

Az a fa vonzza most a szememet,
Mely ott a tetőn a tavaszban remeg.

Oly ifjú, merész, egyenes, derék – –
S fölötte kéken a végtelen ég!

Fény ütközik ki gallyai hegyén –
Oh, bár lennék e fiatal fa: én!

Feledve mindent, mi kedvetlenít,
Szívhatnám a föld áldott nedveit.

S duzzadva tőlük, minden hajnalon,
A szabad űrbe nyúlna száz karom.

Tövemmel földben, amely éltetőm,
Földieken túl látnék e tetőn.

Derűsen túrnék – akár hópalást,
Akár lomb földjön – minden változást.

Viharban, éjjel, mint egy nyugtalan
Örült üstöke, lobogna hajam.

S rá a reggelbe repesve zengenék:
Fuvalom-halk, s rejtelmes-mély zenét...

1924

JÖNNEK

Parajdi sóhegyekre
Már fényt szítál a hold –
Egy kis diáksereg ma
Közöttük kóborolt.

Diákok seregével:
A nagyobbik fiam
Most hazafelé róják
Az utat biztosan.

Én itthon az egész nap meddón tűnődtem ismét
– Mint annyiszor, mióta ránk tört jaj, iszonyat –,
Hogy megfejtsem e bomlott világot, magamat,
S megleljem életünk rég elsüllyedt, égi kincsét.

Egy dalt találjak én, egy győztes szólamot,
Mit sok más is keres még (vívódva, béke nélkül),
S melyben e sok marakvó zaj, zavar összebékül,
Megnyugszik mind, aki ma bús és zaklatott.

Most is sötét szobában, mély karosszékbe esve
Hallom, hogy az agyam, mint egy kohó, zúg, dohog –
Várnám: aranyja csordul?! – –De csak homok, homo
Csak homok mind, amit szűr. És jaj, már itt az este!

Este! S már a közelben
Egy sereg fürge láb
Tápossa ifjú daccal
Az út fehér porát.

Nótáznak is bizonynal –
S már nem tudom: a láz
Vagy daluk az, mi most itt
Fülembe dudorász:

– Megyünk, megyünk felétek, kövek közt, utak árján,
Friss szélben már a szomszéd dombokon lépdelünk – –
A hold szemünkön olykor úgy csillan, mintha dárdán,
S oly ifjú és erős a szívünk, szellemünk.

Apáink, titeket néhány év úgy legázolt –
Hitetek csupa rongy, erőtök csüggeteg!
És öntudatlanul is mindenik holmi gyászt hord,
Míg mi mégiscsak szépnek látjuk az életet.

Így jövünk és növünk, töretlenül, fölétek:
Friss élet, mely e földet kész előzőlni – –
Majd hantotokra is korunk napkelte fényt vet –
Sok kétségteket megoldjuk rendre: mi! –

S itt vége... csend van ismét --
Csak künn az út porát
Tapossa közeledve
Egy sereg fürge láb --

1924

NE FÉLJ!

Ne félj! Ha bedőlt bánya éje
Takar is élve – mégse félj!
Lehet, hogy hamar közelére
Eszmélsz a kéznek,
Mely szabadulást hoz, s elér!

Tudd meg, hogy nincs örökös éjjel –
S nincs pálma nélkül sivatag!
Sorsod is bántást, bajt elégel,
S feloldja zúzott,
Szállni adatott szárnyadat.

S ha nem? Te csak állj helyt keményen –
Hagyd, hajlongjon félve a nád!
Gyötrelmeid kohótüzében
Kiég szívedből
Sok gyöngeséged és hibád!

1924

NAGY IDŐKBEN

Jaj, milyen kor ez – hánykódó, zavart
S rossz kábulata már mióta tart!

Mint forgó padló, pörget, émelyít –
Egy szörnyű bár bús, nyítt vendégeit.

Félrevergődném, s nem lehet, – tovább
Kell bírnom e ricsajt, ez ostobát!

Rég, persze, vágytam (minden idegem)
Nagy időkre – nos, kellett ez nekem?

Most bomba robban – heccelt tömegek
Egymásnak esnek – bennem döngenek!

Majd láva lázad, szökőár szökell –
S perc alatt ezreket temetek el.

Jaj s borzalom – mely ellen nincs paizs –
S melytől gyötrődik tán az Atya is!

És mindenek közt leginkább: magam –
Mert lelkem, mint egy keszkenő olyan.

Sőt az is: – kendő! Amilyent a vér
Mindig előnt, ha valakit baj ér.

Így mindig vérzik – –Csak már arra nem
Kerül-e sor, hogy egyszer tó legyen?

Isten egét békében ringató,
Derűs mélységű, kék Szent Anna-tó?!

1924